

امروز هم هیچ کاری نکرده‌ایم و امرور یک سلطنت مستقلی در یک قطعه از مملکت ایران می‌گند و ما نهی بر سیم تو بایزاره کی کمپانی شده‌ای اگر تصویب مجلس است یا با اختیار خودش یک سلطنتی دارد حکومت می‌گند آدم می‌زنند می‌بنند جس می‌گفتند وما ینجا نشسته‌ایم ماهیچ حرف نمی‌زنیم آنها هم همین‌طور ملت را چاپیدند و خون ملت دامکنند تا اینکه باینجا منجر شد که مردم را بفشارهای زیاد مبتلا کرده‌اند از جثث امراض گوشته‌اهم باید حرف نزیم وساکت باشیم اگر وظیفه این است که آنچه باید بامضای مجلس بر سردار اوزارت کنند فتار کنند اگر هم سوال بکنیم از آنها بست روز یکماه سوال مارا عقب می‌اندازند استیضاح بیکنیم از کاینه عوض یکمه سه ماه عقب می‌افتد بعد از سه ماه ممکن است کاینه بهم خورد است کاینه که عوض شد بندۀ استیضاح می‌ماند برای قیامت که یقه آنها را بگیرم نمیدانم چند هزار نفر بایند استیضاح بدنه‌ی اجواب سوال را بدنه‌ی هیچ نگفتند و سوال نکردم که خواسار و گله‌ایگان از این مملکت محسوب می‌شود تا اینکه چندی قبل از وزارت مالیه سوال نکردم که آنها چه مبلغی نقد می‌گیرند چه مبلغی باقسط می‌گیرند برداشته جواب بدنه‌را کتاب نوشته و با وجود آنکه نظامنامه برای ما معین کرده است که وزیر باید باید در مجلس سوال نماینده را جواب بدند بنده نمیدانم این سوال چیست و این جواب چیست ما این سوالات را از حضرت جبرئیل بکنیم یا اینکه عز رائیل باید جان این وزراء را بگیرد.

آقای معاضد الملک نتیجه استخراج آراء درباره اعضای کمیسیون (۶) نفری برای اعرابستان ولرستان بین ترتیب اعلام نمود:

آقای بیهقی با (۳۸) رأی - آقای حاجی سید ابراهیم مدرس با (۴۴) رأی - حاجی عزالمالک با (۳۲) رأی - آقای حاج آقا با (۲۲) رأی - آقای معاضد‌السلطنه با [۲۱] رأی - وحید‌الملک با (۲۰) رأی - مهندس راسخان با (۱۸) رأی.

وحید‌الملک - بنده از عضویت این کمیسیون استغفا دادم.

معاضد‌السلطنه - بنده اینجا قبل از وقت با آقایان عرض کردم که بنده دانویسند چون در کمیسیون جنوب بودم و اقدامات و مساعدات وزراء را دیدم و آن اظهارات و بیاناتی که داشتم و بخرج نرفت و بغضی‌ها هم گفتند که وزراء خیلی خوب کار می‌کنند و باید با آنها همراهی کرد و بنده با این ترتیبات حالی هیچ همراه نیستم که داخل در کار شوم برای اینکه میدانم که آنها خودشان اسباب اغتشاش مملکت را فراهم می‌کنند و برخلاف مصلحت عمومی کار می‌کنند مجلس سه ربع از شرکت شده ختم شد

جلسه ۱۹۹

صورت هشروح روز پنجم شنبه ۱۷ شهر

محرم الحرام ۱۳۲۹

مجلس دو ساعت و یک ربع قبل از غروب آفتاب برای است آقای متین‌السلطنه نایب رئیس تشکیل شد صورت مجلس روز سه شنبه را آقای معاضد‌الملک فرائت نمود.

از کسانی که در راه آزادی ایران جان داده اند و کشته شدند و از شهدای آزادی محسوب می‌شوند یکی مرحوم حسام‌الاسلام و یکی هم مرحوم فاضی قزوینی است و از طرف وزارت مالیه برای بازما کاندن یا کنفرانس‌ها هیچ‌جده تومن و برای یک نفر دوازده تومن یا هیچ‌جده تومن (گویا نظرم نیست) و درین باب مدتی است رأی خودش را اظهار کرده است و در مقابل پنج کرور پولی که مجلس شورای ملی و دولت باشخاص می‌دهد که بنده عقبده ام این است که مقداری از آن را بگسانی داده است که نه خدمتی کرده اند و نه امروز مصادر خدمتی شده اند و ابدآ استحقاق ندارند این مبلغ جزئی برای بازما اند گان این دوشیزه راه آزادی معین شده است بنده تقاضا می‌کنم که جزء دستور شود و روزه شنبه نکلیف این دو رایورت معین شود یکی رایورت کمیسیون بودجه در باب ورات مرحوم حسام‌الاسلام و یکی درباره ورات مرحوم قاضی فرزین رئیس - پس دستور جلسه پنجم شده را اینطور معین می‌کنیم - رایورت کمیسیون بودجه در باب ورنه مرحوم حسام‌الاسلام - ایضاً رایورت کمیسیون بودجه راجع بورنه مرحوم قاضی - رایورت کمیسیون پروگرام راجع باصلاحات عدالت - رایورت کمیسیون قوانین مالیه در باب مالبات تریاک و غیره تجدید شعبات هم جزء دستور است

وکیل التجار - بنده تقاضا می‌کنم از برای جلسات بعد پیشنهاد هاینکه در باب نظمات داخلی بوده است و مدتی است که چندین پیشنهاد شده است و مکرر در مکرر بنده بیاد آوری کرده‌ام و همین طور مانده است استدعا می‌کنم که در بکی از اول جلسات بعد جزء دستور شود یکی هم چند دفعه در اینجا از بعضی از آقایان در باب رایورت کمیسیون تقدیم اصرار شده است و رایورت آن تا آن اندازه که داده شده است طبع و توزیع شده است و جزء دستور نشده است معلوم است که عموم ملت مسیوی نیستند و منتظرند و گمان می‌کنند که هنوز کمیسیون تقدیم رایورت خودش را نداده و اطلاع ندارند آنرا هم استدعامی کنم اگر پنجه‌شنبه ممکن نیست در جلسه روز شنبه خوانده شود.

رئیس - اگر بخواهند مباحثه کنند در جلسه روز شنبه ممکن است مذاکره کنند.

ارباب کیهنسرو - فقط اینجا خواستم عرض کنم که آقای آقا سید محمد رضا را که جزء غایبین خوانند این غفلتی است که از طرف منشی اداره شده است و فراموش کرده است که اطلاع بدند که غایبین بالای اینجا است و اشتباه کرده است.

لواء الدوله - بنده فقصدم این بود که اصلی از قانون اساسی خوانده شود بیانیم وظیفه ماجیست اینجا می‌نویسد (اصل ۲۳) بدون تصویب مجلس شورای ملی امتیاز تشکیل کمپانی و شرکه‌ای عمومی از هر قبیل و به عنوان از طرف دولت داده نخواهد شد) الان مدتی است که کمپانی خالصه یک قسم نظام را از دست دولت خارج کرده است هیچ شبهه ندارد ما

وقتی ملاحظه‌می کنیم می‌بینیم چه کارهای مهم در پیش داریم و این مدتی را که گذرانده ایم العق هیچ کار نکرده ایم روزانه در مجلس سه ماده قانون می‌خوانیم و غالباً یامدا کرات زیاد می‌شود با اتفاقاً در یک رشته دیگر می‌افتبم که ابدآ بخطی بطلب ندارد و از کارهای مهمی که داریم یکی نظامنامه انتخابات است که باید ما بنویسیم یکی ترتیب بودجه مملکت است که واقعاً اگر این دوره بگذرد و بودجه مملکت را تسویه نکرده باشیم خیلی باید مورد ملامت و لعنت موکلین خودمان باشیم آن راهم گمان می‌کنم که اقدامی نشده است یکی هم فواین ادارات است که وزراء نداده اند آنها نیز را هم که داده‌اند می‌بینیم نمی‌توانیم بگذرانیم و مخصوصاً در ترتیب پروگرام می‌گفتند صبر کنیم تشکیل کاینه شود تا اینکه پروگرام کافی برای مشی دولت بدنه و آنوقت کاینه با یک دستور مرتبی داخل کارشود و گمان می‌کردیم یک هفته بیشتر طول نکشد و چه ابدوار شدیم حالا امروز می‌بینیم سه ماه است است ابدآ از پروگرام خبری نیست و من گمان می‌کنم بعضی از اعضای کمیسیون پروگرام ابدآ حاضر نمی‌شوند هیچ کاری نمی‌کنند فقط بجهت عدایه یک رایورتی نوشته‌اند که مدتی است گذشته است آنهم بعد از آنکه بنده دیدم مدتی است گذشته و بعد از آنکه چندین دفعه اصرار کردم که رایورت کمیسیون رایورتند و پیاووند در مجلس دیدم چون تمام نیشود گفتم همان ترتیب عدایه بیاووند حالا هم تقاضا می‌کنیم که جزء دستور شود عدایه این مملکت را واقعاً هیچ‌کدام از او کلا نیستند که تصدیق نکنند یک عدایه خرابی است عدایه اسباب شکایت و ناله و تنفس عموم و فریاد ملت شده است ولی تا کی تمام تصدیق داشته باشیم و هیچ‌کدام اقدام نکنیم و هی بگوییم باید اصلاح شود این اصلاح را کی باید بگند یکنفر وزیر نمیتواند عدایه را اصلاح بگند باید یک دستوری نوشته شود و فشار بیاووند و پیاوتنی بازی اجزاء عدایه مجبور نکند وزیر را که هیچ‌اقدام در اصلاح نتواند گند باید پروگرام زودتر بگذرد که در این دوره نه بینه‌یک افتخاری داشته باشیم که یک همچو کاری برای این مملکت کرده‌ایم.

رئیس - در ابتدای مجلس قبل از آنکه حضر تعالیٰ تشریف داشته باشید در اینجا موص مذکور شد در صورتیکه هیئت رئیسه خودشان مصمم بودند که همین کار را بگذارند که مسئله عدایه را جزء دستور جلسه آتیه بگذارند حالا هم همین کار را خواهند کرد.

افتخار الواعظین - بنده می‌خواستم هرچند کنم که از جمله چیزهای را که خیلی لازمی دارم این است که مجلس شورای ملی و نمایندگان حق شناسی خودشان را نسبت بگسانی که در راه آزادی ایران و کسانیکه در راه مشروطیت زحمت کشیده اند و در راه آزادی ملت جان داده اند حقوق آنها را باید منظور داریم و باز مانند گان آنها را مجلس شورای ملی که نماینده تمام ملت است باید امروزگاهداری بگند بنده عرض می‌کنم دونفر

خراسان در راه مشروطه و بلاحظه استیصال و ره آن مرحوم تصویب می‌نماید که ماهی ۲۰ تومان را بتقسیم ذیل در حق ۳ پسر و یک نفر عیال برقرار نمایند لایحه وزارت مالیه نیز قرائت شد که از مرحوم حسام الاسلام و کیل خراسان ۳ اولاد ذکور و عیالش باقی مانده که از قرار مذکور مدار گذران آنها بواسطه عدم استطاعت ترتیب خوشی ندارد و چون ۳ اولاد آنمرحوم صغير و موقع تحصیل و تربیت آنهاست من بباب امر معیشت و تحصیل اطفال و زارت مالیه ماهی ۲۰ تومان که سالی ۲۴۰ تومان باشد حقوق درباره اعقاب حسام الاسلام پیشنهاد می‌نماید در صورتیکه و کلای محترم مجلس مقدس شورای ملی هم این مبلغ را تصویب می‌نمایند اجازه مرحمت شود که وزارت مالیه این مبلغ حقوق را درباره آنها برقرار داشته باشند اعاید دارد.

نایب رئیس — البته نمایندگان محترم مسبوقند که مذاکرات در این باب در دفعه اولی که این را پورت در مجلس قرائت شد بقدر کفايت بعمل آمد و رأی در آن موکول بجلسه آتبه گردید حالا اگر لازم مدانند که باز در اینخصوص مذاکرات بشود بفرمانی (گفتند مذاکره ندارد رأی بگیرید.)

نایب رئیس — پس رأی می‌گیرم برای پورت کمیسیون بودجه نمایندگانی که تصویب می‌کنند بر قراری ماهی بیست تومان رادر حق و ره مرحوم حسام الاسلام ورقه سفید خواهند انداخت.

اوراق رأی اخذ شده آقای حاج میرزا رضاخان استخراج نود.

معاضد الملک — عده حضار (۷۷) و رقة سفید (۴۲) و رقة آبی (۲) امتناع (۲۴) .

نایب رئیس — با کثربت چهل و دو رأی از هفتاد و هفت رأی تصویب شد (ردگفتندگان آفاسید حسین اربیلی - آقا میرزا داودخان) .

کسانیکه تصویب کرده‌اند از قرار ذیل است :

- دکتر علیخان - حاج و کیل الرعایا - حسنعلیخان -
- انتظام الحکماء - ممتاز الدوله - صدرالعلماء - حاج شیخ‌الرئیس - میرزا یانس - حاج شیخ‌علی - رکن‌الممالک اسان‌الحکماء - دکتر امیرخان - حاج محمدصادق - آفاسید جلیل - کاشف - دکتر حیدر میرزا - بهجت - آفاسید شیخ محمدحسین یزدی - لواء‌الدوله - فهیم‌الملک - آفاسید عبد‌الحسین - طباطبائی - معاضد‌السلطنه - حاج میرزا رضاخان - محمد‌هاشم‌میرزا - آقامیرزا السدالله‌خان ارباب کیخسرو - افتخار الوعظین - و کیل التجار - متین‌السلطنه - مستشار الدوله - آفاسید شیخ رضا - حاج دکتر رضاخان - مشیر‌حضور - معین‌الرعایا - ابوالقاسم میرزا حاج امام جمعه - سید‌نصر‌الله - آفاسید محمدباقر ادیب - راپورت کمیسیون بودجه قرائت شد که لایحه‌ای از وزارت مالیه رسیده بود مشعر بر اینکه ماجرا و شرح حال مرحوم قاضی قزوینی کدر راه حریت و آزادی بشهدت رسید بر احمدی مخفی نیست و فعلاً موافق اطلاعاتی که وزارت مالیه از وضع بازماندگان آنمرحوم حاصل کرده این است که بواسطه عسرت و استیصال در کمال سختی و صعبت آنها می‌کند و علی اکبرخان برادر آنمرحوم مکرر ب مجلس شورای ملی و وزارت مالیه عرضحال دارد . توجه نهاده از این در این‌نامه اینجا رف

است اگر اجازه بفرمانی بد عرض کنم .

نایب رئیس — چون در ادائی که مسئله تعیین پیغام نفر علمای خجسته مطرح مذاکره بوده بواسطه کفرت اشتباق و عجله‌ای که در این کار بود نشد که بعضی اشتباهات و بعضی جزئیاتی که بنظر رسیده بود توضیح شود از این جهت بنده عرض می‌کنم که بنظر بنده این طوری که ما عمل می‌کنیم اصل دویم قانون اساسی اجراء نمی‌شود بجهت این اند آنجا نوشته است که باید مجلس شورای ملی و نفر از بین ۲۰ نفر علمایی که به مجلس معرفی شده که انتخاب نمایند بعد از آنکه از ۲۰ نفر هفت هشت نفر است مقادیر اند و یکی از آنها فوت شده است دیگر بیست نفری نیست تا این که مجلس از بین آنها انتخاب نمایند از این جهت است که بنده تصور می‌کنم که باید فعل از ۲۰ نفر از مقام آیات الله معرفی شود و بعد از بین آنها انتخاب نمایند (اظهار شد که این طور نیست و اجازه خواسته شد که جواب بدهند) ترتیب مذاکره که این طور نیست شما ناطق را نمی‌گذارید که عرض خودش را بسکند بلکه مطلب خودش را فراموش بسکند - عرض می‌کنم ما باید بوج قانون اساسی از بین ۲۰ نفر از بین را معین کنیم در صورتی که یک نفر از آنها فوت شده است و دیگر آن هم هفت هشت نفر از آنها است مقادیر اند در این صورت اگر مالان بخواهیم از بین بقیه آنها انتخاب کنیم انتخاب ه نفر از بین ۲۰ نفر نشده است بلکه انتخاب ه نفر از بین ۱۲ نفر است باید بقیه این ۲۰ نفر را اینها به مجلس معرفی شود تا این که مجلس از بین آنها انتخاب نمایند والا باین ترتیب مطابق قانون اساسی عمل نشده است این اشکال شده است حالا آقا ایان اگر جوابی دارند بفرمانی داده بر بنده اشتباه شده است تشریف بیاورند بفرمانی داده این که رفع اشتباه از بنده بشود و هیچ اوقات تلخی هم ندارد .

نایب رئیس — این اشکال را که آقا میرزا هاشم شیخ‌الرئیس - میرزا یانس - حاج شیخ‌علی - رکن‌الممالک اسان‌الحکماء - دکتر امیرخان - حاج محمدصادق - آفاسید جلیل - کاشف - دکتر حیدر میرزا - بهجت - آفاسید شیخ محمدحسین یزدی - لواء‌الدوله - فهیم‌الملک - آفاسید عبد‌الحسین - طباطبائی - معاضد‌السلطنه - حاج راپورت کمیسیون بودجه قرائت شد که چندی قبل از ورده مرحوم حسام الاسلام هر ضحالتی مجلس داده و از حال پریشانی و استیصال خود شکایت کرده بودند از وزارت مالیه تقدیماً شد که در خصوص ورده و استطاعت آنها تحقیقاتی نموده و در ضمن عقیده خود به مجلس پیشنهاد نمایند در جواب لایحه‌ای رسیده مبنی بر این که از مرحوم حسام الاسلام به اولاد ذکور صغير و یک عیال باقی مانده که از قرار مذکور گذران آنها ترتیب خوشی ندارد و چون ۳ اولاد آن مرحوم صغير و موقع تحصیل و تربیت آنها است من بباب امر معیشت خرج تحصیل وزارت مالیه ماهی ۲۰ تومان که سالی ۲۴۰ تومان باشد در حق اعقاب آن مرحوم پیشنهاد می‌نمایم کمیسیون بودجه نظر بخدمات مرحوم حسام الاسلام و کیا

غایبین جلسه قبل :
حاج و کیل الرعایا بدون اجازه - دکتر اسماعیل آفاسید محمدبلقر از باب اجازه غایب
حسن علی خان مریض - مستشار الدوله - حاج آقا سردار اسعد بموقع مقربه حاضر نشدند .
نایب رئیس - آقا دکتر علیخان در صورت مجلس ملاحظه داشتند .

دکتر علمی خان - در صورت مجلس دکتر اسماعیل خان راغایب با اجازه نوشته‌اند در صورتی که مریضند فرق است مابین غائب با اجازه و مریض مثل اینکه بنده هم چند روز بود که مریض بودم و غائب می‌نوشتند و حال آنکه بنده ارشاداً هستم که هیچ راضی نبستم غایبت نمایم و ایشان هم اگر بواسطه مریض بودن نباشد غایبت نمی‌نمایند .

حاج عزالمالک - عرض بنده این بود که آقا و حیدرانملک استعفای خودشان را از عضویت کمیسیون عربستان پس گرفتند و چون لازم بود که در مجلس علنی گفته شود از این جهت عرض شد .
وحیدالملک - بلی بنده استعفای خودم را پس گرفتم .

محمد‌هاشم میرزا - بوج ب نظام‌نامه داخلی شباهت با ایستی در چهاردهم جدی تجدید شد و امروز ۲۸ جدی است و هنوز تجدید نشده است جلسه کذبته که این اظهار شد قرار شد در چهارمین دستور نوشته شود و حالا می‌بینم که در آخر نوشته شده است بعقیده بنده این مسئله طبعاً مقدم است و باید اول شباهت را تجدید کرد .

نایب رئیس - نظر با اینکه قبل از انتخاب شباهت عوسر دو نفر از آقا ایان نظار که یکی مریض و دیگری مساعی شد قرار شد انتخاب شود و این جهت این مسئله در آخر دستور نوشته شد و حالا اگر شد امروز و الا روز شنبه شباهت تجدید خواهد شد .

معاضد السلطنه - عرض بنده راجع بصورت مجلس نبود راجع به نطقه‌ای بنده بود که حکم و اصلاح کرده اند در صورتی که معمول نبود که نطقه‌ای که در مجلس می‌شود در هیئت رئیسه اصلاح شود و بعد بدهند بروز نامه .

نایب رئیس - بنده اطلاع ندارم که نطق کسی را حکم و اصلاح کرده باشند .

معاضد السلطنه - چرا صورت نطقه‌ای آن روزه بنده حاضر است و آنچه که در روزنامه استقلال ایران نوشته‌اند بکلی غیر از آن چیزی است که بنده گفته ام .

آقا شیخ محمد‌حسین یزدی - در خصوص انتخاب دونفر از علمای خجسته چون یک مذاکر مای شده است در حق آقا سید محمد و آقا شیخ اسید مجلاتی باین جهت تصور کنیم که امروز خوب است این مسئله را بتأخیر بیندازید که تبادل انکاری بشود بلکه یک طوری بشود که اتفاق حاصل شود .
محمد‌هاشم میرزا - در خصوص هیئت نظار بعقیده بنده چون یک اشکالی بنظر بنده رسیده

از بندۀ سؤال کردند و بنده شرح مفصلی در جواب در پیک رساله با اسم افاقت‌الجنون فو حرمہ شرات الافیون نوشتم که کسی شراب می‌خورد اول عقل دارد ولای بعد از خوردن آن عقلش زایل می‌شود ولای آن کسی که مدام است بتریاک می‌کشد از اول عقل ندارد و وقتی که استعمال می‌کند از اول عقل را بدروز گفته است و از این جهت بنده استدعا می‌کنم استرحام می‌کنم از آقای وزیر مالیه که از این منفعت مالیاتی که مستلزم محضرت جانی است صرف نظر نمایند بلکه یک آبی و یک چیزی را ترتب بدھند و یک طوری اقدامی بکنند که هر دم آن را استعمال نکنند و یک مسلکی را اتخاذ نمایند نه اینکه بر مالیات افزوده شود بلکه باینکه یک جزای نقدی برای اینکار قرار بدهند که شاید به آن واسطه جلوگیری از استعمال این سم مهملک شود بنده چه بکباب مالیات به بندند و چه بتریاک هیچ فرقی در آن نمی‌بینم

فوجیه الملک — فرمایشات آنای حاج

داشت حالاً عرص م نکنیم اما بجهت اداره کردن
و همچنان نظر
تخدمین شر
بک مثلی
است و
و شرکت
روزنامه
بفرمان
سال است
کرده اند
است و
بجهت
شیخ الرؤس را تمام بندی قبول دارم ولی در آخر
فرمایشات خودشان می توانم هر ض کنم که اشتباه
فرمودند که این مالیات را که مالروز می خواهیم صباب
از دیاد استعمال تریاک مشود اینطور نیست زیرا که
قبل از این یک تو تیپ سختگیری مخصوص برای عدم
استعمال و جلوگیری از آن نمود تا اینکه بگوییم
وضع این فانون باعث از دیاد استعمال آن مشود
همان ترتیب است که در سابق بوده است و همان
طور که می کشیدند حالاً هم می کشند فائدی ای که
این کار دارد این است که مخصوصاً طبقات پست
میکنیم که اگر در آن باب پلک اقدامی فرموده اند که

صیغه میزان و تصویر میکنیم

کار می کند و همینکه شاهزاده گذشت مجبور باستعمال نخواهم داد.

و دیورہمازیہ — اینجھا دو سو جو
کے ۹ فریڈرکنہ اول راجھ فوج

باز می دارد از این که زیاد استعمال میگیرد و
نایار کمتر استعمال خواهد گرد در صورتی
که اشخاصی که این را استعمال می گفند
از طبقات احباب روت مملکت می بودند و با آنها
اخلاق ارضی میداشت ممکن بود بگوییم که بواسطه داشتن
مشاغل چندان تفاوتی برای آنها نمیگند ولی چون
بیشتر در طبقه پست که عرض کردم استعمال میشود
از همین راه میتوان آنها را ممکن گرد ولی در سابق
اینطور سختگیری نبود پس این مالیات اسباب ابسط
از دیاد استعمال او نخواهد شد بلکه خیلی جلو گیری
خواهد گرد و همینطور بعد از هر یک سال باید برآن
استعمال نگفند و خیلی تراویح بکار برده است و در
این پیش
ملحظه

نکاتی از این دو نظریه در مورد اینکه آیا انسان میتواند میتواند از پیشگیری و درمان بخوبی استفاده کرده باشد، دو نظریه متفاوتی را پیشنهاد میکنند.

بیفتند و ترک نمایند برای اینکه مسلمان وقتی که در هر سال دو برابر مالیات برآن افزوده شود فهرآ ترک خواهند کرد و اینهم یک محلی است که تا چند سالی پایی دولت یک عایدی خواهد بود زیرا که طبعاً همینه ادلالت میکند براینکه بطور قدریت نمیشود اینکار ممکن است اگر دوستها طلاق داده که بشود اینکار نباشد این مالیات از حالات ناسه سه سال دیگر ممکن

است که رو بازدید باشد ولی از سه سال با آن طرف
همان علتی که عرض کردم رفته کم خواهد شد
با پیشواسته کاشتن آنهم کم میشود و محتاج بعضاً
اقدامات دیگر نخواهد شد.

حجاجی شیخ خدمتی — بندۀ وضع این مالیات | که شخص وزیر مالیه هیچ دجالتی در این

یگری را مأمورین مالیه مبکر ند آنوقت باید در آن موضوع سوال واست پساح کرد و ازو زراء خواست که را يك چنین چیزی را برخلاف قانون مبکر ند الا اگر ملاحظاتی هست راجع به مالیات تریاک مذاکره کرد والا خارج از موضوع خواهد بود وزیر مالیه — بندۀ همینقدر میخواهم رضیح بدهم در مسئله همین مالیات قیان این يك سامنۀ ایشان بود برای این مالیات جدیدی که ضع شده بود در صورتی که واقعا راهداری و يك دخلی زحمت داری بود که هم تجهیل شافی بود مردم وهم اخذش خیلی مشکل بود علاوه موضوع ناکوار و سخت بود بجهت اینکه این يك مالیات بدلی بدی است که کلمۀ در تمام دول سعی میکند هر چیزی که مانع هبور و مرور و آمد و شد مردم شود رفع کنند حتی این که پول شوشه را در نکستان نمی کیرند و موقوف کرده اند برای این مردم بطور راحتی آمد و شد نمایند این د که این را صلاح دانستیم که موقوف شود اما مالیات را فیض فیان که سابقا در هملکت وان داشته است بحال خود باقی است و این مطوف مالیات فیضی باید بشرد این چیزی که

دی رسم داجرا نیم *

و دلیل التجاره . در عراض پنده سوه نفاهه می
شود شده است والا آن چیزی که در سابق معمول
شد است اجازه بدهید که توضیحی بدهم .
آن دفعه فروختن آن مال التجاره است که
سرکار خارج از موضوع بود و توضیح او خارج تراز
خوش یک نفعی هی برد وهم یک مالیاتی بدوات
موضوع خواهد بود .

النحّار - حُبُّن سوْعَ تفاهِم

هم صحیح و مودند و ماهم مادریم شرعاً پهپادت
ی است و بنده تفاصیل فوریت آن میکنم بعلم
عرايض پنهان شده است به وجہ نظم اقامه داخلی نمی
دو-ماه روزگار دیم ولی در مسند دریک و بسته
نهاند احازه نمایند اینکه در این

که این را حل می‌دانند و صاف

سچ و پیل از رای - موضوع مدلاره
تریک چونکه بفرانزه عامله این همیک و متابع
کنند بمرای آنها اکر نر زیبی داده شود
رکی بدار آیجه که تریک بشود و بعداز تو ضمیح
عادات همیکی راجم است همان فیستم اما این

و اد دیلر نسی این را نهی داند

این مسنده در مذهب اسلام ممنوع و حرام است بـا
باشندگانی در باب تریاک مالیده
او نکه کسی می تواند بگوید که چیزی که در مذهب
که بواسطه مختلفه برای او نکه این سم مهمل رفت
موافق اما راجع بشیره سوخته تریاک بنده شیره
رسانی شده تریاک را موجب احکام پـاک است اور اـلـلـهـ اـلـلـهـ
که بلک ناطقی که حرف می زند هر ایض او را گوش
مردم برداشته شود اقدامات کردند حتی او نکه
ازی اعلی اللـهـ مقام الشریف وقت آن از صدر
بدهند و بدآنند که مقصود او چیست آنوقت بازیک
اگر تریاک را در بـلـکـ خـانـهـ می دیدند مثل این می
ش خود شنیده ام و دیده ام خـرـیدـ و فـروـشـ رـاـ

شیخ الائمه — **شیخ العلایم**

برای اینکه همان امانت را میگیرد و این خواستم همانطوری که از طرف هیئت پنده شد (کفته شد و فروش آنرا میخواهیم پنده اخطار مذاکره خارج از موضوع است) خارج از موضوع شد و خاطر پنده هم متوجه بود که این شور در سازی و بعضی مطالب شهید بکنم این را پورتی کلیات است ولی تا نوبت اجازه پنده بر سد پاره مذاکرات شد که پنده لازم می داشت و وزارت مالیه پیشنهاد کرده در خصوص اینکه متفاوتی سپاه دینار بر تریاک

و صحیحی بدهم ا در چه حارج اد موضوع است ولی
ت بسته بشود و بعد سوخته و شیره که از آن
آقای حاج امام جمعه فرمودند البته این مسئله از
بر یک مالیاتی هم بسته بشود آفایان باید ملتفت
که این دو مالیات است که بر شیره بسته بشود
اینکه از تریاک گرفته بشود و یکی هم بعد از
از بسته بسته بشود که مأمور شد باین که خمر را
تعزیم نمایند حتی اینکه نسبتی را که بزرتش بشه
دادند مخصوصاً در دسائیر میگوید که اوستا نخواند
اما آن تقریری که آقای حاج و کمال عالیه را
قدیمه نمیست و مخصوصاً در اسلامها این مسئله را

۱۴۲۰ ماه دی ۲۸

این خصوصی کرده اند بفرمایه که خاطر آفایان مسبوق باشد .

معاون وزارت فواید عامه — بطوریکه جناب ادیب التجار فرمودند چند روز قبل یک لایحه از طرف هیئت رئیسه وزارت فراید عامه رسیده مبنی بر این که یک شخص حاضر شده است که یک آبی از برای قزوین یا از قدرات کهنه باجاید تهیه بکند لکن شرایط دیگری از برای این کار نوشته بودند و همین طور بطری خلاصه نوشته بودند که کسی حاضر است که یک مقداری خرج بکند و یک آبی از برای شهر وارد کند و جاری بکند ولی بچه مبلغ و چه میزان هیچ معین نشده است و این اقدام هر قسم ممکن است بشود بسته باشند که آنقدر مبلغ مصارف باشد حالا باید فرمود که آنبلغ جایز است که وزارت فواید عامه بداند که تهیه عمده بکند بجهت آن پایه یک وجه مختصری است که از برای اصلاح بعضی قنوات حایله از حیث تنقیح یا حفر بعضی قنوات تازه ولی اگر بخواهند یک کار عمده بکنند و یک مخارج خیلی عمده بکنند که یک آب عمده از یک راه دوری که نهر جدید بکنند و آب پیاورن این یک کار عمده خواهد بود لکن اینها اقدامات کلی لازم دارد و بنته مخارج عمده بآن تهدی مبکرید که جملی عمده خواهد بود و اگر اساساً بخواهند داخل دراینکار بشوند باید یک هیئت از مهندسین آشیان خبری باشند بفرستند در آن محل و نقشه آنجها را بنشند که چه قسم باید این آب وارد شهر بشود و بعد بیک ترتیب صحیحی اقدام بشود چون در آن لایحه نوشته بود « این شخص که میخواهد اینکار خیر را بکند منحول این مخارج خواهد بود پس وزارت فواید عامه مجبور خواهد بود که بمخارج دولت اینکار را بکند و البته برای مخارج اینکار باید از مجلس اجازه کرفت و همینطور هم به هیئت رئیسه مجلس نسبتاً از وزارت فواید عامه جواب نوشته شده است ولی در نظر هست که یک اقدامی از برای اینکار بشود لکن خلبان لارم بود که آشیان بتوسط مجلس معین کنند که آن مبلغی در این محل میخواهد مصرف کنند چند راست .

وزیرمالیه — بنده میخواستم بروخیم ولی اسم آب که بینان آمد پشمیان شدم و نشتم که در این باب توضیحی بهم بنده ملاحظات سیاسی و بهمه ملاحظات دیگر واجب میدانم که اقدام در اینگونه امور را مثلاً اقدام در آب را باید دولت بکند دایر میان آنکه کردن یا بیک شخص و آذدار کردن غلط است این یک مسئله مهمی است که باید یک اقدام اساسی و یک فکر های اساسی صحیحی بشود و کلیه آبهای بر رکی که هست آنها فرمودند آن از کارهای عمده است و اساسی است پس باید دولت مخارج مقدماتی آن را معین کند و آن آدم باشد چه نباشد و از کسی خودش مهندس ن و اشخاص لایق بفرستند و آن مخارج هم با تصویب مجلس البته خواهد شد و آنوقت اشخاصی هستند که دراینکار هر اهی و کمال بکنند .

علیه‌مان هیرزا — بنده نه سوال نه است پس از

قدیمی مذاکره کردند و بجهای نرسید لذا بنده هر ضمیمه کنم در مسئله جزیره هرمز و معامله با حاجی معین التجار ویا زاده هزار پوت گرفتار میگشاند است و بکجا منتهی شده است .

وزیر مالیه — عرض می شود این گفتگو های حاجی معین التجار در مسئله معادن خلی طولانی است سبقتاً هم به مجلس پیشنهاد شده بود وازمجلس بهبیت وزراء برگردانیده بودند که خود وزراء یک قراری بدهند در چندین جلسه در هیئت‌های سابقه درین باب مذاکراتی بهمل آورده بودند دو مرتبه هم دراین هیئت حالیه مذاکره شد و آنچه این هیئت تصویب کرده است اجمالاً آنروز عرض کردم حالا هم تکرار میکنم که این جزایر باین قسم بحاجی معین التجار و اذنشنه که هر خرجی که آنچه مخارج استغراج اعلان است بعده خود او باشد و این خرج که به‌توسط اداره کمرک مشود صدی دوازده و نیم است یعنی هشت یک ریال که از قیمت خاکی است که فروخته می شود صدی هشت یک و نیم هم بجهت ذمته او منظور شود که صدی بیست و پنج رویهم می شود و صدی هفتاد و پنج را بدولت بددهد و هیئت وزراء عرض چون مانعی در این نمایند تصویب کردن و بهمین ترتیب واکه از عمل رخصوص سایر معادن هم حاجی معین اظهار لرد که بعضی معادن در آنچه است از قبیل معادن کو کرد و غیره اینها هم بمن و اکذار کنید و باور ترتیبی که قانون معادن از مجلس کذشت من حاصل فیصله کنم دراین اظهار حاجی معین هم وزرا اشکالی نمایند و فرشته که با داده شود لذکن چون اسم امتحان در آن بود و نمایند کان گفتند باید به مجلس بپایه با پنجه همینطور معوق مانده است .

ارباب کیخسرو — آنچه بنده سوال کردم راجع به عمل سابق و آن یازده هزار پوت خاک فرمز بود خواستم بنده در عمل سابق چه شده است .

وزیر مالیه — عرض کردم اینکه بنده عرض کردم این رأی هیئت وزراء بود در خصوص آن معادن که رأی هم دادند از اینچه است از قبیل ارباب عمل سابق هیئت وزراء رأی داده اند تا اینه ایت نیل چون در احصاره او بوده است مال الاجاره دولت را هم برداخته است آنچه موجودی دارد مال الاجاره خود است ولی از برای اینکه یک قرارداد یکه دولت باید خارجی داده است خالی وارد نماید آن خاک را نمی شود با داد قبتمش را باید باوداد .

ذایب رئیس — ارباب سوال دیگری در خصوص غله از وزارت مالیه داشتند .

ارباب کیخسرو — بنده تقریباً این سوال ادر وقتی کردم که آن لایعه از وزارت مالیه مجلس آمده بود و اعتبارش هزار تومن خواسته بودند بزاد خروار جنس از برای نان طهران خواسته بودند چون صحبتی بود که بیست هزار خروار جنس برای آن طهران در سال قبل قرارشده بود خریداری شود یکچوچی از وزارت مالیه خواه مستقیماً خواه از جوه اعانت داده شده است بنده از وزارت مالیه سوالی کنم کلبه و جوہ یکه داده شده است چقدر بوده است و چقدر باقیست .

وزیر مالیه — بنده نظرم بیست که این سوال

و دیگر اینکه عنقریب می‌بینم که مسئله قیان و بعضی ترتیبات دیگر که بوده و هر روزه شکایت از او می‌شود و خیلی اهمیت پیدا کنند لازم است در آن جزو دستور شود و موادش زودتر در کمیسیون با حضور بعضی آفایان اصلاحات لازم بشود که خوبی محل احتیاج است.

نایب رئیس - صحیح است سابق جزء دستور بود و در اینجا غفلت شده است و بعده جزء دستور نیست.

افق خارا لی اعظمین - بنده آرزو زنیم که وزیر مالیه در جواب سوال آقای ارباب جواب دادند همانوقت بخواستم سوال کنم ولکن چون بوج ظامنامه داخلی خود آن زمانه که سوال کرد است باید اظهار بکند و دیگری حق ندارد ولیکن هر ضمیکم که پس از اینکه معین شده است بیکهشی برای تقبیش از مجلس شورای اسلامی برآورد تمام حسابهای وزارت مالیه را رسید کی کرده در ضمن هم رسید کی بحساب حاج و کیل الرعایا بکنند بنده نمیدانم وزارت مالیه بچه جهت موکول بدیوان محااسبات میفرمایند و حال آنکه همان هیئت تفییشه باید بآن حساب رسید کی کرده و در ذیل را پورت خودش بمجلس رایورت بدهد.

حجاج عز الله مالک - مجلس سابق که برپاست چنانچه مالی منعقد شد در صورت مجلس بوج ظامنامه باید که علت غیبت رئیس ذکر شود والاممکن نیست که جلسه در تخت ریاست نایب رئیس تشکیل شود بدون اینکه علت غیبت رئیس ذکر شود که جهت غیبت چه بوده.

نایب رئیس - رئیس در جلسه قبل کمالت داشته و امروز هم کمالت داردند.

ادیب التجار - مدت‌ها است او ایج نشکری که از طرف مجلس شورای ملی بجهت حجج اسلام نجف اشرف تهیه شده است و اداره مباشرت زحماتی کشیده و این خدمت را انجام دادند در روانه کردن لایحه تشکر تا به حال می‌بینم بهده نأخیر افتاده است علت این را نمی‌دانم و کی فرستاده خواهد شد این را خوب است جواب بگویند و استدعای میکنم هر چه زودتر این لایحه به رویه زودتر نمایندگان و البته عقبه خود هم اینست که دولت یا با خود نمایندگان و این را اینست که بتوسط یکی دونفر از نمایندگان و البته عقبه خود هم این است که بتوسط یکی از نمایندگان برود که بجهة تبعین مقام محترم ریاست روحانی خیلی شاسته تر و بهتر است و مطلب دیگر اینکه ماهیت از قلت و کلاشکایت چیزیست و اگر اسکالاتی دارد البته در اینجا حل خواهد شد و اگر صحیح است بهمان رأی میدهند که عده برای رأی کافی شود و تکلیف آن بیچاره ها هم که از طرف ملت منتخب شده اند معلوم شود.

نایب رئیس - در مسئله اولی نمایندگان محترم مسیو فند که این مسئله به مجلس آمد ولیکن بی نتیجه ماند و در همان موقعیت که این مطلب را مطرح کردند عده از

که راجع بولاپات است تجھیلش خبلی اشکال دارد بجهت اینکه بعضی مضايقه میکند از دادن وبعضی دیر میرسد از ولاپات ولی بعده امبدوارم که تمام آن جزء ها را بdestibut بیاوریم و تقدیم مجلس کنم حالا چون خبلی از صورت های مخارج در طهران جزو ش حاضر است بنده گمان میکنم که کمیسیون بودجه لازم نیست که از ألف شروع کتفنده جلو میرود عرض میکنم اگر از بابت جمع باید صورت از ولاپات بر سده ممکن است از خرج شروع بکنند و تمام جزو های آنها اینجا موحد است و ممکن است تمام آنها را در مردم نظر در آورند که کار کمیسیون زمین نماید تا آن صورت ها برسد.

سلیمان میرزا - کمیسیون هم اینطور در نظر دارد و بهمین جهت شروع کرده است از خرج و هر قدر که ممکن باشد پیکار نخواهد نماید.

[در این موقع صورت استیضاح آقای کاشف از وزیر امور خارجه قرائت شد مشعر براینکه از وزیر امور خارجه در خصوص حراج کردن عتمانیها وزیر امور خارجه در حجرات تجار ایرانی را در اسلامبول برای دریافت مالیات استیضاح خواهم خواست.]

ادیب التجار - از حکم آقای نایب السلطنه هیئت رئیسه اطلاعی دارند یا خیر؟

نایب رئیس - هیئت رئیسه اطلاعی ندارند لکن هیئت دولت را نمی‌توان عرض کنم دستور جلسه آنها رأی در بقیه مواد قانون مالیات تریاک - انتخاب شعبات - انتخاب کسر علماء خمسه - رایورت کمیسیون - یروگرام راجع باصلاحات عدیه - بودجه دهنر محصلین که اعزام بفرنگ لازم است بشوند در صورتی که وقت نمایند.

[مجلس بکساع و رباع از شب گذشته ختم شد.]

جلسه ۳۰۰

صورت مشروح روز شنبه ۱۹۴

محرم الحرام ۱۳۶۹

مجلس دو ساعت قبل از غروب آفتاب برپاست آقای متین السلطنه نایب رئیس تشکیل شده صورت مجلس روز یزد چشمگذاری را آقای معاضد الملک فرائت نمود.

(غایبین جلسه قبل - سپهبد اعظم - حاج محمد کریم خان - بی اجازه) (آقا میرزا علی اکبر خان مشیرالدوله - بی اجازه) مستشارالدوله - نجات شیبانی حاج مصدق الممالک - آقا شیخ ابراهیم زنجانی - حاج آقادرموقع مقرر حاضر نشدن - سردار اسد دکتر اسماعیل خان - میریض بودند.

نایب رئیس - آقای ادب التجار نظری در صورت مجلس داشتند.

آقای ادب التجار - بعد از صورت مجلس عرض دارم.

حاج محمد کریم خان - عرض میکنم که بنده را غائب نوشته اند غیبت پنهانه بلاحظه سینه درد بود آقای شیبانی هم تشریف داشتند ملاحظه فرمودند.

مهمنصر السلطان - در صورت مجلس قانون عتبات را در صورتی که شور اول او را کرده ایم و در مجلس رأی گرفتیم که داخل در مواد شویم نوشته اند

گفت پاک ملتی رو به ترقی رفته است و معارف ندارد هر اقدامی از برای ترقی مملکت بشود غیر از معارف نمی‌توان آنرا اقدام گفت زیرا با هر قدر بیشتر معارف مملکت را تعقیب کنیم همینقدر رو به ترقی نکرده باشیم برای معارف همانقدر با یاد محقق بدانیم که از ترقی مملکت عقب افتاده ایم و هر چه زودتر شروع کردیم زودتر می‌رسیم با آن ترقی حقیقی و معنوی زیرا نازمانی که معارف مادری نکرده است نه افکار عمومی در مملکت معلوم نیشود، فرق سیاسی معلوم نیشود هر چه خوبکنیم و بخواهیم و متوجه باشیم بستگی بمعارف دارد و از برای معارف هر چه بگوییم کم گفته ایم مسلمان امام آفایان در نظر دارند که معارف باید پیش برود در یک سال آقای معتمد التجار پیشنهاد کردند که صد هزار تومن مجلس تصویب کنند از برای اعزام شاکر دان لایق بارویا که از آن مشتمل های فروزان معارف که در خارج هست یک فرهنگی و را راغها را روزانه بکنند و باین مملکت بیاورند تا اینکه زودتر راه را بازیم و پیش برویم و بواسطه فرمان مالیه این مسئله مجهول ماند تا در جلسه قبل وزارت معارف و علوم دهزار تومن اعتبار نداشت و کمیسیون بودجه این را جاگزین خواست و کمیسیون بودجه این را جاگزین خواست میدانست مقدم بر تمام اوایج و مطالب اندیخت و تصویب کرد و رایورت آن داده شد بنده تقاضا میکنم که از برای جلسه آنها این رایورت چزه دستور گذاشته شود تا اینکه یک دوره زی رود تر شروع شده باشد باین مقصود مقدس عالی و تقاضا میکنم زودترهم آفایان نمایندگان رأی خود را اظهار بدارند که شاید از تجھیلات اینها دور روز زود تر فایده ببریم واستعدادارم که جزء دستور گذاشته شود نه مثل بعضی مطالب که جزء دستور بگذرانید و همینطور بماند مثل اینکه در دستور امر روز رایورت کمیسیون یروگرام راجع بعده بوده و همینطور فاقون دیوان محااسبات بود و اگر این زا آخر دستور بگذراند تا اینکه مطلب تمام بشود خیلی طول خواهد کشید و با این نخواهد رسید پس تقاضا میکنم که اگر تصدیق میکنند و با بنده همراهند تصویب کنند که این را جزء اول دستور قرار بدهند شاید ما دور روز زودتر از تجھیلات اینها استفاده کنیم.

وزیر مالیه - اگرچه قسمتی از فرمایش سلیمان میرزا که راجع بودجه بود نه سوال است و ناقص است بنده هر ضمیکنم که این یک بودجه است که مطابق تمام بودجه های دیگر است و مطابق همان بودجه است که همه ممالک مینویسند و هیچ قسم نقضی باو وارد نیست دیگر اینکه معلوم است چون اول بودجه است که در مملکت ماوضع بشود یک شرح و مقدماتی میخواهد که شاید در دوره های آنها لازم نداشته باشد و چون این اول مرتبه است که بودجه آنچه میگذرد بحث واقع میشود میباشد بکصورتی جزئی هم مطابق آن کثیفات داده شود و آنقدر یکه در طهران است تدارک کرده به مبلغ میفرستم ولی پاره از آنها